

JEDEN OBYČAJNÝ, ALE ÚPRIMNÝ PRÍBEH S O. JÁNOM NOVÁKOM

Milí čitatelia Istiny, dovoľte mi rozpovedať Vám jeden príbeh s nedávno zosnulým o. Jánom Novákom. Tento príbeh chcem vyrozprávať aj ako akési splatenie dlhu voči otcovi Jánovi, ktorému sa mi nepodarilo prísť na poslednú rozlúčku a pritom sme sa poznali.

Začnime však od začiatku. Ako mladý duchovný som bol ustanovený na cirkevnú obec Čabiny, ktorá spadala pod Medzilaborecký arcidekanát, ktorého arcidekanom – prvým kňazom medzi nami – bol práve otec Ján. Otec bol vekom aj životnými príbehmi či skúsenosťami inde ako ja. Moja generácia, my, mladí ľudia, sme vyrastali už v inej dobe – pokojnejšej, ale i pohodlnejšej. Otca som poznal teda iba posledných pár rokov jeho života. A keďže bol nielen starší, ale vlastne aj môj nadriadený, bol prirodzene i v určitých veciach prísny. Na tom, samozrejme, nie je nič zlé. Ba pre mladšiu generáciu i dobré. Avšak raz sa stala udalosť, ktorá nás rozhádala.

Stalo sa to v jeden letný deň. Pamätám si, že ma otcove argumenty – pri našom rozhovore – veľmi vytočili a začal som zvyšovať hlas. Pohádali sme sa. V ten moment som to už oľutoval, lebo nik nechce žiť v hádkach. Navyše som sa rozhádala s omnoho starším duchovným. Avšak zo svojej pozície som neustúpil, a preto sme sa rozišli v zlom.

Ubehol čas, ale ja som si stále pamätal na danú hádku a rozmýšľal som, ako sa ospravedlniť. Bolo to však ťažké, navyše sme sa odvtedy nestretli. Každý sme mali svoju cirkevnú obec, svoju rodinu. „*Bože, pomôž nám, ako takto máme žiť?*“ O nejaký čas mi vážne ochorela dcérka. V nemocnici som s ňou strávil dva mesiace, bolo to náročné obdobie. Poznám mnoho kňazov, ale viete, ktorý z nich mi volal najčastejšie? Áno, bol to otec Ján! (Nerátam svojho brata, ktorý je tiež duchovným). Pravidelne mi volal, ako sa má dcérka, že slúženie v cirkevnej obci pokračuje, že sa zastupuje, nech si nerobím starosti, nech som pri nej,... Akoby toho nebolo dost, otec mi (potom čo nás prepustili z nemocnice) zvykol niekedy zavolať, nech sa pomodlím za toho či onoho chorého. „*Naozaj prosíte mňa o modlitbu?!*“ pomyslel som si, „*starší duchovný prosí mladého o modlitbu?! Bože, koľko dobrého som u otca prehliadol!*“

9. mája odovzdal svoju dušu Hospodinovi mitr. prot. Mgr. Ján Novák, duchovný správca cirkevných obcí Výrava, Svetlice a Olšinkov, a arcidekan pre okresy Medzilaborce a Stropkov. O tri dni nato mal pohreb. Vďaka Bohu za všetko, možno aj za tú hádku, vďaka ktorej vždy budem s láskou spomínať na otca Jána... *Vičnaja jemu pamjat! Christos voskrese!*

jerej Miroslav Guba, foto: FB: Pravoslávna cirkevná obec Medzilaborce

L'UBICA

V SPRÁVNOM ČASE NA SPRÁVNOM MIESTE

Rozmýšľajúc nad tým, ako začať písať o našej ďalšej návšteve, sme sa pozastavili nad myšlienkou, aké krásne a radostné je vidieť to, ako Boh vedie naše kroky. Ako nás v istú chvíľu dokáže dostať na to správne miesto, k tým správnym ľuďom a počuť presne to, čo sme počuť mali. Nieкто by povedal, že je to náhoda. My však veríme, že je to Božia vôľa.

Do víkendu zostávali už iba 2 dni a my sme netrpezlivo, „so strachom i trepetom“ čakali na spätný telefonát otca Petra Dobríka. Mobil sa čoskoro naozaj rozozvučal a duchovný správca cirkevnej obce v Ľubici nás potešil slovami: „Tešíme sa na vás!“ A tak sme opäť raz strávili posledné minúty noci a prvé chvíle slnečnej soboty na cestách. Slnko ešte nebolo ani v polovici svojej cesty a my sme pomaličky došli do cieľa tej našej. Ešte predtým, ako sme sa v snahe nájsť pravoslávnu faru vnorili do úzkych uličiek obce, náš pohľad spočinul na naozaj malinkom chráme

postavenom hneď vedľa hlavnej cesty. Prechádzajúc okolo neho sme si znova v hlavách položili otázku, či sme sa predsa len nemali na návštevu nejako pripraviť. Netrvalo však dlho a naše obavy sa pri pohľade na vysmiatu tvár otca Petra, ktorý nás horlivo vítal, rozplynuli tak rýchlo, ako prišli. Okrem lásky a radosti z nášho príchodu, ktoré boli na tvárach otca a matušky zreteľne viditeľné, nás ohromil aj rozprávkový pohľad na panorámu našich veľhôr. Ľubica totiž leží blízko Kežmarku a jej obyvatelia majú Tatry naozaj ako na dlani.

PRAVOSLÁVIE BY MALO POPREPLIETAŤ CELÝ NÁŠ ŽIVOT

Neistotu z našej nepripravenosti rozohnal otec Dobrík naozaj ako mávnutím čarovného prútika a my sme sa znovu utvrdili v tom, že naše návštevy majú aj naďalej zostať návštevami a nie cestami, ktorých cieľom bude získať odpovede na vopred pripravené otázky. A tie ani tentokrát neboli potrebné. Otec Peter začal rozprávať sám, rozhovor sa vyvíjal akosi normálne, prirodzene a my sme mu za túto otvorenosť naozaj vďačné.

Rodený Banskobystričan nám rozprával o „kultúrnom šoku“, ktorý zažil vo svojej prvej cirkevnej obci v Uličskom Krivom i o tom, ako Boh naše kroky sprevádza vždy tam a na tak dlho, ako to my sami zvládneme a potrebujeme. „Prišiel som „na Rusnaky“ rovno po tom, ako ma vysvätili, asi si to tak trošku vymodlila moja matuška. Bolo tam super, určite ma to veľa naučilo, vo veľa veciach posunulo a nespomínam na 5 ročné obdobie strávené tam nijako zle, ale tu - v Ľubici sa cítim o čosi viac doma. Viete, niekedy sa môžete naučiť jazyk, no nie vždy

sa pomocou neho dokážete úplne vcítiť do všetkého, čo slovo „národnosť“ naozaj obsahuje,” hovoril s úsmevom na perách otec, ktorý je pomerne veľkým nadšencom rôznych jazykov a ktorý sa venuje aj prekladaniu najmä duchovných textov a životov svätých. „Pochádzam z mesta a možno aj preto mi je o čosi viac bližší životný štýl tej hístky pravoslávnych ľudí tu. Pravidelne sme zvykli robiť besedy pre našich veriacich, máme tu aj tradíciu spoločných stretnutí na sviatok prep. Jevfrosínije Polockej, ktorú tu zaviedol ešte môj predchodca - otec Milan Bílý. K tomu by sme sa určite chceli vrátiť, máme s matuškou aj nejaké ďalšie nápady a plány, uvidíme, čo všetko sa podarí.“ Už len z nadšenia, s ktorým nám nielen otec Peter, ale aj matuška Valika rozprávali o fungovaní ich cirkevnej obce, bolo vidieť, ako veľmi im záleží nielen na slúžení a stretávaní sa

na bohoslužbách v chráme, ale i na spoznávaní sa a spoločnom fungovaní mimo neho. Pretože pravoslávie by nemalo byť iba o tom, že si splníme akúsi „povinnosť“ a odostojíme si Liturgiu, ale mal by ním byť poprepleťaný celý náš život, naše záľuby, ciele...

CERKOV AKO MIESTO TICH A POKOJA

Po príjemnom rozhovore sme sa s úsmevom na tvári lúčili s matuškou aj ich dvomi deťmi, zanechali za sebou panorámu slnečných hôr a presunuli sa do maličkého chrámu Uspenija Presvätej Bohorodičky. Ten pôsobí útulne nielen pre svoju rozlohu, ale i rozpis, ktorý hrá je farbami o čosi viac, ako sme na našich ikonách zvyknutí. Pôsobí akosi príjemne, živo. V chráme sa okrem pomerne netypicky otvoreného ikonostasu nachádzajú aj ostatky prep. Jevfrosínije Polockej. Netypický je nielen chrám, ale aj jeho okolie. Vedľa viacerých večierok a krčmy, hlavnej cesty a škôlky pôsobí malá cerkovka ako akýsi maličký ostrovček ticha. A s takým tichom a pokojom sme z Ľubice odchádzali, a to aj napriek tomu, že nám v ušiach ešte stále znel veselý hlas otca Petra a jeho matušky Valiky.

Pri odchode sme si ešte viac ako kedykoľvek predtým uvedomili, aké šťastie vlastne máme a aké vďačné by sme mali byť za to, že nielen nás dve, ale aj všetkých čitateľov naši kňazi s rodinami do svojich príbytkov a chrámov nielen púšťajú, ale aj s radosťou vítajú a tešia sa z toho, že to mohli urobiť. A za túto pohostinnosť a pocit lásky, ktorej by sa na fare otca Dobríka našlo hádam pre úplne každého, kto tieto riadky číta, ďakujeme!

Julka a Marína

BOH MA MILUJE

Keď kráčame cestou týmto pozemským životom, stretávame sa so všeličím možným, dobrým i zlým. Raz príde obdobie, kedy máme veľa problémov a starostí, inokedy veľa radosti bez starosti, avšak všetko, čo nám počas našej životnej púte posie-la Boh, je nám na spásu.

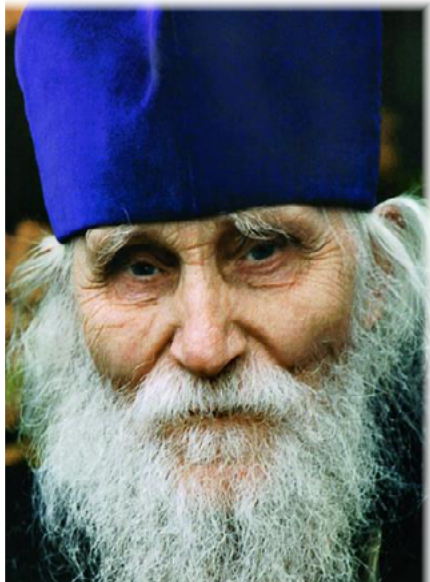
Mnohých z nás trápi, keď niekto v rodine je veľmi chorý a nedokážeme mu nijako pomôcť. Hľadáme lekárov po celom svete, avšak ani v jednom niet nádej, že dokáže pomôcť nášmu bratovi. Utrácame veľa peňazí na rôznorodé liečby, no ani jedna z nich mu nedokáže pomôcť. Avšak popritom všetkom strácame vieru, že Boh je s nami, že On je skutočný Lekár duše i tela; že On je Ten, ktorý vzkriesil z hrobu štvordňového Lazára; že On je Ten, ktorý vzkriesil jediného syna vdovy, ktorého vynášali na pohreb; že On je Ten, ktorý nám daroval život a zvíťazil nad smrťou.

Christos Boh je naše Všetko - je náš Otec, Matka, Brat i Sestra. On je naším Bratom, pretože sa stal Bohočlovekom, prijal na Seba ľudské telo so všetkými jeho slabosťami okrem hriechu. Preto chápe všetky naše problémy a starosti, lebo počas Svojho života na zemi sa stretával s tisícmi ľudí, ktorí boli chorí a prosili Ho, aby ich uzdravil. Christos vidí náš život, vie, v čom potrebujeme pomoc, pozná naše správanie, city, vnútorné rozpoloženie. Vie o nás všetko, pretože sme dielom Jeho rúk. On vie, že sme slabí, a že mnohé životné okolnosti nám nedovolia sa k Nemu v plnosti viery, nádeje a lásky priblížiť, no napriek tomu nás neprestajne miluje. Božia láska je veľká, človeku dá i bolesť, ale i radosť. Bolesť dáva na to, aby človek skrze ňu prijal Božiu milosť a radosť, aby ňou človek slávil Boha.

Preto sa nebojme, nemajme strach, pretože náš Pán vie o všetkom, či sa nám darí alebo nie, či sme chorí a či zdraví, či máme peniaze alebo nemáme, či máme chleba alebo nemáme. O všetkom vie, len Mu musíme dôverovať a veriť, že v správny čas dá všetko do poriadku, i naše problémy, i naše zdravie, i našu finančnú situáciu a všetko ostatné. My ľudia sme takí, že by sme chceli hneď zo všetkého jednoducho vyjsť a ne-

mať žiadne starosti a trápenia, no tak to v živote a hlavne v našej súčasnej dobe nefunguje. Príkladom je náš samotný Spasiteľ Isus Christos a Jeho životná cesta, ktorá viedla až ku krížu. Musíme byť trpezliví a znášať všetky nepríjemnosti, ktoré prídu v živote.

My, kresťania, musíme kráčať úzkou cestou, cestou nesenia kríža. Lebo cesta široká vedie do záhuby. Príkladom, ako máme žiť s Bohom i v tých najťažších chvíľach, sú nám svätí, ako napríklad sv. Paisij Svätohorský, sv. Serafim Sarovský a sv. Gabriel Urgebazde, ktorých životy čítame a snažíme sa čo i len kúsok napodobniť ich svätý život. Preto sa k nim obracajme ako k svojim bratom a priateľom, pretože oni sú naši skutoční priatelia, ktorí nám neublížia, ale budú sa za nás modliť a prihovárať u Christa Boha. Taktiež by sme nemali byť príliš ustarostení, pretože Christos nechce, aby sme boli smutní a nešťastní, ale aby sme sa tešili a radovali sa vspolok. Ak máme čas, navštevujeme prírodu, pretože tam môžeme spoznávať nášho Tvorcu a vidieť v každom stvorení dielo Jeho rúk. Už len keď ráno vstávame a počujeme krásny štebot vtáčikov, ktorí vytvárajú s ničím neporovnateľnú melódiu, vedzme, že ich spevom sa lieči naša chorá duša, ktorá sa teší zo stvorenia svojho Tvorcu. Preto, moji drahí, neopúšťajme sa Christa, hoci ako ťažko by nás život pritlačil k múru, vždy pamätajme, že Christos je s nami. A ak vo svojom živote necítite Jeho prítomnosť, plačme a volajme Ho z hĺbky srdca, aby sa nad nami zmiloval a objal nás, vrátil s k nám a svojím nekonečným milosrdenstvom odpustil nám naše hriechy. On je a bude vždy s nami, ako Sám povedal: „A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28:20).

Prečítajme si duchovné poučenie starca Nikolaja Gurjanova, ktorý verím bude v najbližších časoch kanonizovaný za svätého človeka. *Nebudte príliš rozhorčení, príliš roztrpčení, keď vás navštívia nepríjemnosti a ťažkosti, sú to spoločníci v živote pri našom uzdravovaní. Budte vždy radostní a aj v tých úplne najťažších dňoch vášho života nezabudnite ďakovať Bohu. Vďaka srdce nič nepotrebuje. Raduj sa, raduj sa a za všetko ďakuj Bohu. Raduj sa, že si sa narodil. Raduj sa, že si bol pokrstný. Raduj sa, že prebývaš vo viere pravoslávnej. Raduj sa, že si ešte živý. Zaiste, naše časy sú zlé a zlomyseľné, neľahké a ťažké. Sú prestúpené toľkými udalosťami, sú duchovne napnuté, ale vari stojí za to byť sklúčený a klesať na mysl, keď všade, kdekolvek by sme boli, stretávame Boha, keď po ktorejkoľvek ceste by sme išli - s nami je Boh.*

Nech blahodať a pravda nášho Pána Isusa Christa osvietia naše srdcia, naše duše, naše duchovné i telesné oči, aby sme videli svetlo Christovho Vzkriesenia a kráčali za Ním, pretože ono nám ukazuje ten správny smer k večnému životu.

NEVYCHOVÁVAJTE DETI S NEUSTÁLOU POCHVALOU

Sv. Porfírij Kavsohalivita

Keď som bol ešte dieťa, išiel som na Svätú horu Athos, aby som sa stretol s niektorými svätými starcami. Tí mi nikdy nepovedali: „Si chlapík!“ Vždy mi radili, aby som miloval Boha a bol pokorný, v modlitbe sa obracal k Bohu, aby posilnil moju dušu. Nepočul som slovo „chlapík“ a nikdy som sa nesnažil počuť ho. Naopak, bol som znepokojený, keď ma nehrešili, nič nevyčítali, neboli na mňa prísni. Ak niekto počuje, čo teraz hovorím, čo si pomyslí? Začuduje sa a neprijme moje slová. No to, čo hovorím, je pravdivé, pokorné a úplné. Dokonca ani moji rodičia mi nikdy nehovorili: Si chlapík! To slovo som od nich ani nechcel počuť. Preto som nerobil nič egoisticky. Teraz, keď ma chvália, cítim sa neprijemne, v duši protestujem. Naučil som sa pokore, ktorá ma neskazila. A prečo nechcem, aby ma chválili? Pretože viem, že pochvala človeka ničí a odháňa od neho Božiu blahodať. A Božia blahodať k človeku prichádza iba so svätou pokorou. Pokorný človek je dokonalý človek.

Je to zlé? Či to nie je pravda? Ak to niekomu povieš, odpovie ti: „Čo to hovoríš? Keď nebudeme dieťa chváliť, bude sa zle učiť a nič v živote nedosiahne.“ No deje sa tak preto, lebo my sme takí a robíme deti takými, akými sami sme. Inak povedané, odklonili sme sa od pravdy. Egoizmus vyhnal človeka z raja, je to veľké zlo. Adam a Eva boli jednoduchí a pokorní. Preto žili v raji. Nebol v nich egoizmus. Hovoriac bohoslovenským jazykom, vyznačovali sa prvotnou Krásou (первозданной Красотой), tzn. blahodarnými darmi, ktoré Hospodár dal človeku, keď ho stvoril – život, nesmrteľnosť, svedomie, sloboda, láska, pokora, atď. Neskôr sa diabli vďaka pochvale podarilo oklamať ich. Naplnili sa egoizmom. Pokora je prirodzená vlastnosť človeka, s ktorou bol stvorený. No egoizmus je niečo neprirodzené, protiprirodzené. Je to choroba.

Teda s pochvalou budujeme v dieťati to „nad ja“ („super ja“), rozvíjame v ňom

egoizmus a veľmi mu škodíme. Robíme deti zraniteľnejšími voči diabolským nástrahám. Vychovávajúc takým spôsobom, dieťa odďaľujeme od všetkých životných cenností.

Diabol je veľký egoista. Keď sme egoisti, živíme v sebe Lucifera, diabla. Neživíme, nepestujeme pokoru. Pokora pochádza od Boha. Je nevyhnutná pre ľudskú dušu, je to čosi organické a keď chýba, možno to prirovnať k tomu, ako keby chýbalo v tele

srdce. Srdce dáva telu život a pokora dáva život duši. Keď je človek otrokom egoizmu, prechádza na stranu zlého ducha, t.j. rozvíja sa so zlým duchom, a nie s dobrým anjelom.

To sa podarilo dosiahnuť diablovi. Spravil zo zeme labyrint, aby sme nemohli žiť jedni s druhými v harmónii. Čo sa s nami stalo a prečo tomu nerozumieme? Pochopíme, ako veľmi sme sa doplietli? Dovolili sme, aby sa z našej zeme a epochy stala ozajstná psychiatrická liečebňa! A nechápeme, v čom je naša vina. Všetci si kladieme otázku: „Čo sa s nami stalo? Kam spejeme? Prečo deti išli takou cestou a odišli z domu? Prečo sa zriekli svojho života? Prečo prerušili školu? Prečo sa toto všetko deje?“

Diabol dokázal urobiť sám seba neviditeľným, akoby ho ani nebolo. Donútil ľudí pomenúvať svoje činy inými menami, aby naňho nemysleli. Keď človek psychicky trpí, lekári, a zvlášť psychológovia, hovoria: „Ach, ste nervózný! Oj, máte stres!“ Nepriznávajú, že diabol v človeku podnecuje, povzbudzuje egoizmus. Diabol existuje. Je to zlý duch. Ak hovoríme, že neexistuje, doslova popierame Evanjelium, ktoré o ňom hovorí. Je náš nepriateľ, protivník Christa. Christos prišiel na zem, aby nás vyslobodil od diabla a dal nám spasenie.

Na záver treba povedať nasledujúce: musíme deti učiť pokore a jednoduchosti, nie hľadať pochvalu a zvolanie: Si chlapík! Musíme ich učiť, čo je pokora, ktorá lieči náš život. Mentalita, ktorá v súčasnej spoločnosti prevláda, škodí deťom. Existuje tu iná psychológia a iná pedagogika orientovaná na deti – ateistov. Táto mentalita privádza k rozpustilosti, roztopašnosti. Sami vidíte tie následky na deťoch a mládeži. Dnes mladí ľudia kričia: „Musíte nás pochopiť!“ No my nesmieme ísť týmto smerom. Naopak, musíme sa za nich modliť, hovoriť to, čo je správne, tak, ako to my sami prežívame, hlásame, no neprispôsobovať sa ich duchu. Nesmieme dopustiť, aby sa ničila veľkosť našej viery! Máme im pomôcť, no netreba si osvojovať ich mentalitu. Musíme ostať takými, akými sme a hlásať pravdu a svetlo.

Deti sa musia viac učiť od svätých otcov. Štúdium svätých otcov pomôže našim deťom dozvedieť sa o spovedi, o vášňach, o zlých skutkoch, ako svätí zvíťazili nad svojím zlým „ja“. A my sa modlíme, aby sa Hospod' usídlil v ich srdciach.

Preložila Jaroslava Žáková. Zdroj: <https://pravoslavie.ru/133836.html>

SOM DOSPELÝ

Na založenie rodiny sú podľa môjho názoru potrebné určité nevyhnutné vlastnosti spoločné pre budúcich manžela aj manželku. Tí, ktorí sa rozhodnú vstúpiť do zväzku manželského, musia byť dospelí, resp. zrelí. Každému je predsa jasné, že 10-ročné dieťa si založiť rodinu nemôže. Aj keby bol malý chlapec veľmi dobre vychovaný a v budúcnosti by bol určite dobrý otec, vo svojich desiatich nie je jednoducho schopný zakladať rodinu. Samozrejme, v tomto smere nie je dôležitá fyziologická zrelosť.

Problém je v tom, že zaľúbiť sa môže aj dieťa, ale ľúbiť môže iba zrelý človek.

Deti môžu imitovať vzťahy dospelých, ale vytvárať ozajstné vzťahy nedokážu. Preto ešte predtým, ako sa mladí ľudia rozhodnú založiť si rodinu, mali by sa presvedčiť, či sú už skutočne pripravení k takému dôležitému životnému kroku.

Dospelý človek by mal mať tieto dôležité vlastnosti:

- samostatnosť (sloboda, nezávislosť)
- zodpovednosť za druhých

Som presvedčený, že pre väčšinu z vás, dospievajúcich, sa dospelosť spája so slobodou. Dieťa je (podľa vašich predstáv) nejaký chudáčik, ktorý nemá slobodnú vôľu, vo všetkom zaňho rozhodujú rodičia. Dospelý – to je niečo celkom iné! Ten si môže robiť to, čo chce.

Skúsme vymenovať tých, ktorí vás obmedzujú vo vašej slobode (zapisujem):

- rodičia
- učitelia
- starší súrodenci
- polícia a pod.

Myslím si, že by ste vedeli ešte dlho rozširovať tento zoznam, ale podľa mňa ste zabudli na niečo veľmi dôležité. Zabudli ste na Boha. Ako veriaci človek môžem povedať, že najviac našu slobodu obmedzuje Boh! Skutočne, predstavte si život hlboko veriaceho kresťana. Každú stredu a piatok sa pravoslávni postia, t. j. nejedia mäso, mliečne výrobky a vajcia. Príde streda, človek dostane obrovskú chuť na chliebik so šunkou, ale predpis hovorí: „*Nesmieš!*“ Čo je to za sloboda? Každú nedeľu všetci kresťania majú byť v chráme. Predstavte si, aké je to strašné: jediný voľný deň, kedy sa dá dlhšie ležosiť v posteli, a práve vtedy treba chodiť do chrámu. A Božie prikázania? Toto nesmieš, tamto nerob – samé zákazy. Od rodičov sa dá ujsť alebo sa aspoň pred nimi zatvoriť v izbe, pred učiteľmi sa môžeš schovať, dokonca aj políciu môžeš ujsť, ale pred Bohom sa skryť nedá. Skúsme sa ale na to pozrieť aj z druhej strany: ak Boh neexistuje, dovolené je všetko. Napríklad si chcem sám dať Snickers a s nikým sa nedeliť. Nech sa páči: zatvorím sa v izbe a jem. Nikto ma neruší, nikto ma nevidí. Teda v prípade, že Boh neexistuje. A ak existuje? Kde sa mám zatvoriť? Ved' Boh je všade! Preto mám iba dve možnosti: buď prestanem byť skúpy a začnem sa so všetkými deliť, alebo dokážem samému sebe a uverím v to, že Boh neexistuje. Práve týmto, t. j. dokazovaním neexistencie Boha, sa zaoberali bezbožníci.

Ale existuje aj druhý, pravoslávny pohľad na vzťah Boha a slobody. Boh nie je prekážkou našej slobody, ale naopak, Boh je jediný zdroj našej slobody. Boh stvoril človeka a dal mu slobodnú vôľu. Slobodná vôľa človeka – to je jedno z najdôležitejších vlastností ľudskej prirodzenosti. Je to časť, ktorou sa podobá Bohu. A najúžasnejšie je to, že ani Sám Boh nemôže odobrať človeku slobodnú vôľu. Boh, napríklad, nemôže donútiť človeka, aby Ho ľúbil. Boh nemôže donútiť človeka byť dobrým. Na to, aby sme niekoho donútili ľúbiť, musíme mu zobrať slobodnú vôľu, lenže človek bez slobodnej vôle prestáva byť ľudskou bytosťou.

(pokračovanie)

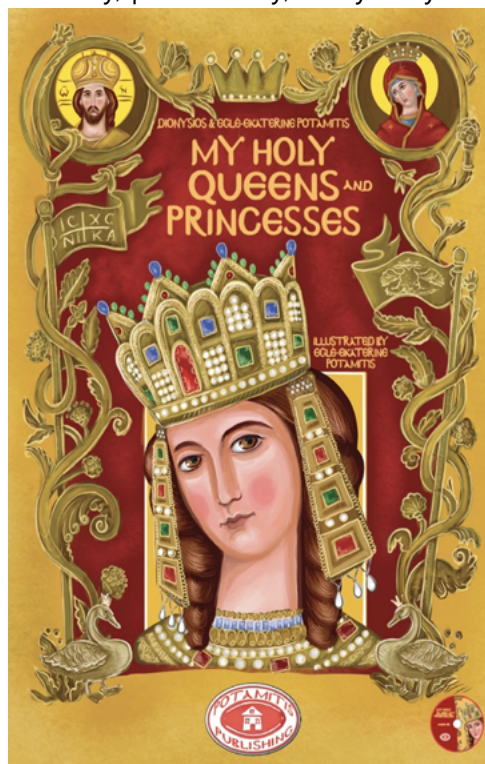
Preložila Jana Kapraľová. Zdroj: I. Šugajev: Odin raz na vsju žizň (azbyka.ru)

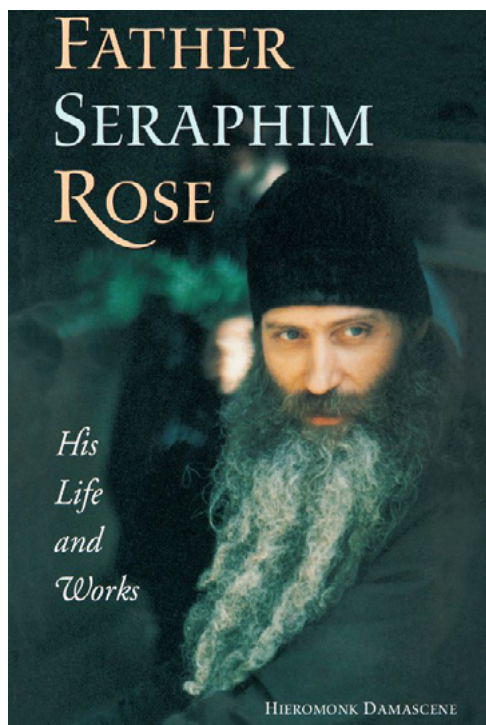
PRAVOSLÁVNE VYDAVATEĽSTVÁ VO SVETE

Pre našich najmenších čitateľov a ich rodičov by som rada odporučila vydavateľstvo **Potamitis Publishing**, ktoré je známe práve tým, že vydáva knihy pre deti vhodné do približne 12 rokov. Avšak ani dospelé publikum sa od nich nevie odtrhnúť. Knihy sú písané veľmi jednoducho, sú ľahko zrozumiteľné pre mladého čitateľa alebo poslucháča, doplnené krásnymi obrázkami a dĺžka je tiež prispôbená veku. Majú knihy pre úplne najmenšie deti, ktoré ešte nevedia čítať, a teda je tam viac obrázkov ako textu; knihy pre deti, ktoré už chodia do prvého stupňa (ale aj starších) rozdelené napríklad podľa mesiacov a sviatkov; paschálne knihy, pôstne knihy, životy svätých a

iné. Za mňa jednoznačne boduje kniha o svätých princeznách, ktorá je iste snom každého malého dievčatka. V tejto knihe sa dokonca nachádza život svätej Ľudmily Českej. Pre chlapcov by mohla byť zase atraktívna kniha o svätých vojakoch, resp. hrdinoch. Taktiež vydávajú knihy s modlitbami, knihy o krste, pečení prosfor, rôznych ikonách Matky Božej, maľovanky, zošity pre nedeľné školy a mnoho iného. Všetko by znelo tak ideálne, má to však len jeden háčik - knihy v slovenčine zatiaľ nevychádzajú, ale sú už dostupné napríklad v poľskom či ruskom jazyku. Za vznikom Potamitis Publishing stojí manželský pár gréckeho pôvodu žijúci v Amerike. Toto vydavateľstvo zatiaľ vydalo už neuveriteľných 189 titulov v angličtine a gréčtine, a mnoho z nich bolo preložených aj do rumunčiny, taliančiny, srbčiny, francúzštiny, nemčiny, bulharčiny a iných jazykov. Na rade je Slovensko. :-)

Pre dospelých zase vrelo odporúčam vydavateľstvo **Saint Herman Press** spojené s prácou Monastiera svätého Hermana Aljaškého v západnej Amerike. História tohto monastiera je nádherná a veľmi zaujímavá, a dá sa o nej podrobne prečítať v jednej z ich publikácií Otec Serafim Rose: Jeho život a dielo. Táto kniha opisuje do podrobností to, ako sa otec Serafim, predtým svetským menom Eugen, stal pravoslávny, aká ťažká bola jeho cesta, v akom neskutočnom zúfalstve sa nachádzal, keď hľadal skutočný zmysel tohto pozemského života, čím všetkým si prešiel - cez štúdium východných náboženstiev, návštevy rôznych kresťanských smerov a pod. V knihe sa okrem iného taktiež dozvieme aj to, že sám svätý Herman pri jeho hrobe povedal vtedy ešte len chlapcovi Glebovi, že si

želá, aby založili monastier v jeho mene. Na konci knihy sú zozbierané zázraky, ktoré nastali po smrti otca Serafima, rôzne uzdravenia spojené s jeho menom a mnoho iného. Autorom knihy je dnešný igumen monastiera, otec Damaskin, ktorý sa mimochodom o Pravosláví prvýkrát dozvedel ako mladý študent práve od otca Serafima Rosa na jednej z jeho prednášok po školách v Amerike. Aj u nás vo farnosti máme napríklad veriaceho, ktorý sa stal pravoslávny práve vďaka návšteve tohto monastiera a tam aj istú dobu žil.

Len veľmi stručne z histórie tohto monastiera by som chcela uviesť, že bratstvo svätého Hermana Aljaškého bolo založené v roku 1963 s požehnaním svätého Jána Maximoviča, arcibiskupa a čudotvorcu Šanghaja a San Francisca. Tlačiareň bola založená v roku 1965 s

cieľom sprístupniť materiály o pravoslávnej kresťanskej viere predovšetkým anglicky hovoriacemu svetu. Odvtedy bolo vo vydavateľstve St. Herman Press vytlačených viac ako sto titulov v angličtine a ruštine, a taktiež obrovské množstvo čísel časopisu The Orthodox Word. Pre zaujímavosť uvediem, že monastier bol založený len dvoma mníchmi, a to otcom Serafimom Rosom a jeho verným priateľom Hermanom Podmošenským. Možno málokto vie, že oni ako duchovné deti a priatelia svätého Jána Šanghajsko-Sanfranciského, vydávali hlavne preklady ruských svätých (najviac však optinských starcov) v Amerike ako voľnej zemi počas obdobia, kedy bola akákoľvek pravoslávna literatúra v Rusku pálená a ničená. Roky potom sa dozvedali a stretávali s množstvom ľudí z Ruska, ktorí im ďakovali za ich námahu a to, že vďaka ich knihám sa mali možnosť navrátiť v Pravosláviu. Taktiež sa otec Serafim a Herman zaslúžili o kanonizáciu ich duchovného otca, svätého Jána Šanghajsko-Sanfranciského, keď zbierali materiály a dôkazy o jeho svätosti. Oni sami ich mali nemálo z osobnej skúsenosti, keď im napríklad po modlitbe pri jeho hrobe neznáma pani priniesla šek na presne takú sumu, akú potrebovali na kúpu pozemku na monastier. Tlač duchovnej literatúry bola a aj do dnešných čias je najväčšou aktivitou tohto monastiera. Dnes má bratstvo mnoho členov a je známe nielen v Amerike, ale po celom pravoslávnom svete. Mnohí ho poznajú pod menom Platina. Keďže ide o americké vydavateľstvo, knihy sú samozrejme publikované v angličtine. Dajú sa objednať priamo z ich internetovej stránky aj do Európy.

Tatiana Vasiliou

MNÍCH CHRABR: O PÍSMENÁCH

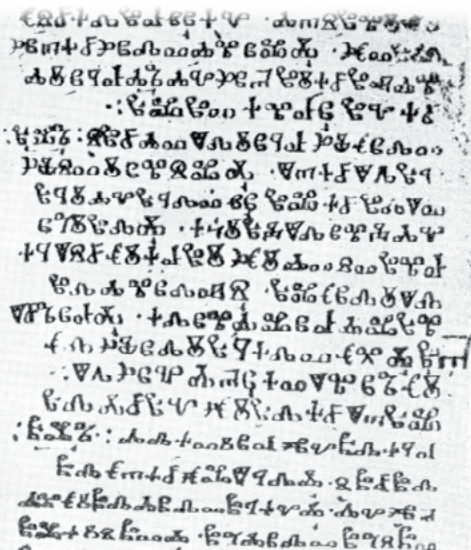
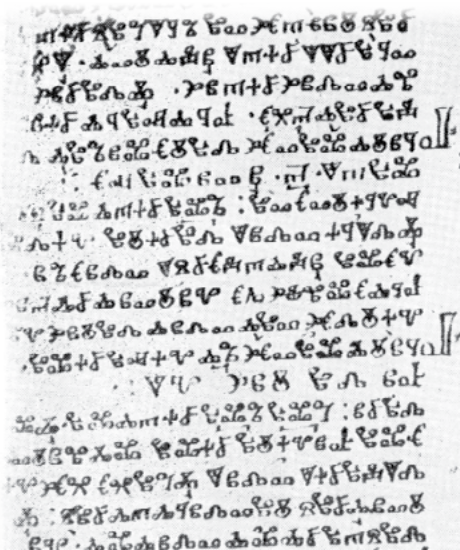
Spis mnícha Chrabra O písmenách vznikol na prelome 9. a 10. stor. Za autora, ktorý sa skrýva pod pseudonymom Chrabr, pokladá väčšina slavistov (M. Weingart, A. Mazon...) Metodovho žiaka a jedného z tzv. sedmopočetníkov Nau- ma, ktorý zomrel v r. 910. Z obsahu vyplýva, že dielo bolo napísané proti odpor- com hlaholského písma z radov byzantského kléru.

Výklad o tom, ako zostavil svätý Cyril Slovienom písmená pre jazyk.

1. Prv teda Slovieni nemali písmen, ale kresby a vrubľe čítali a lúštili, súc ešte pohanmi.

2. Pokrstiac sa, usilovali sa rímskymi a gréckymi písmenami písať slovien- sku reč bez ustrojenia. No ako sa môže napísať dobre gréckymi písmenami *bogъ* alebo *животъ* alebo *čajanie* a iné slová podobné týmto? A tak bolo po mnohé letá.

3. Potom však človeka ľúbiaci Boh, spravujúci všetko a nenechávajúci ľud- ský rod slovienky bez poznania, ale všetko k poznaniu privodiac a k spaseniu, zmiloval sa nad rodom slovienkym a poslal im svätého Konštantína Filozofa, na- zývaného Cyrilom, muža spravodlivého a pravého. A zostavil im 38 písmen, jedny podľa spôsobu gréckych písmen, druhé zas podľa slovienkej reči. Od prvého po- čínajúc po grécky, oni teda alfa a tento *azъ*. Od *azъ* začal oboje: a tak ako oni, pri- podobňujúc sa židovským písmenám, činili, tak i tento gréckym. Lebo Židia prvé písmeno malú alef, čo značí učenie, vykonávané uvádzanému dieťaťu a hovoriace „uč sa“, to jest alef. I Gréci, pripodobniac sa tomu, alfa povedali. I spodobnil sa výraz výkladu židovského gréckemu jazyku, aby povedal dieťaťu namiesto uče- nia: hľadaj, lebo alfa sa gréckym jazykom povie hľadaj. Bo týmto pripodobniac sa svätý Cyril urobil písmeno *azъ*. Avšak pretože *azъ* je prvým písmenom, a od Boha darovaným rodu slovienkemu na otvorenie úst sa vyslovuje. Ale oné písmená malým otvorením úst vyslovujú sa a vypovedajú sa.

4. Toto sú písmena slovienske, a takto ich treba písať a vyslovovať: a, b, v <až po e. A z týchto je dvadsaťštyri (!) podobných gréckym písmenám: Sú tieto: a, v, g, e, z, i, k, l, m, n, x (ks), o, p, r, s, t, ü, f, ch, ps, ó (omega). A štrnásť je podľa slovienskeho jazyka, ktoré sú tieto: b, ž, dz, c, č, š, št, y, ъъ, ê, ju, o, ę≥.

5. Niektorí teda hovoria: načo tridsaťosem písmen zostavil? Veď sa môže aj s menším počtom písať, ako aj Gréci, lebo dvadsiatimi štyrmi píšu, a nevedia istotne, koľkými píšu Gréci. Lebo je dvadsaťštyri písmen, ale neplnia sa tými knihy. A priložili dvojhlasných jedenásť, v čísliciach tri : šieste a deväťdesiate, a deväťsté. A nazbiera sa ich tridsaťosem písmen.

6. Sú niektorí, hovoriaci: Načo sú slovienske písmená ? Lebo tých ani Boh nestvoril ani anjeli ani nie sú od začiatku, lebo židovské i rímske i helénske od začiatku sú a prijaté sú Bohom. K tým čo budeme hovoriť? Alebo čo povieme takým nerozumným? Oproti tomu povieme: zo všetkých kníh že sme sa naučili, že všetko rad-radom býva od Boha, a nie od iného. Lebo Boh nestvoril najprv židovský jazyk, ani rímsky, ani grécky, ale sýrsky, ktorým hovoril Adam, od Adama do potopy, a od potopy, kým Boh rozdelil jazyky pri stavaní babylonskej veže, ako sa píše: Pomiešali sa boli jazyky a ako sa pomiešali jazyky, tak aj mravy, aj obyčaje, i poriadky, i zákony, i vlohy národov: i Egyptanom teda pripadlo zememeračstvo, ale Peržanom i Chaldejcom i Asýrom hviezdočítanie, kúzelníctvo, lekárstvo, čarovanie a všetka chytrosť ľudská: Sýrom zas sväté knihy, v ktorých je napísané, ako Boh stvoril nebo a zem a všetko, čo je na nich, a všetkých po poriadku, ako aj píše: a Helénom gramatiku, rétoriku, filozofiu.

7. Ale pred týmto Heléni nemali vo svojom jazyku písmen, ale fenickými písmenami písali si svoju reč. Tak bolo mnohé letá. Panamid nakoniec príduc, začal od alfabety: iba šesťnásť písmen našiel Helénom. A k nim priložil Kadm Milisij písmená tri. Títo po mnohé letá písali deväť i desiatimi písmenami: A potom Simonid našiel a priložil dve písmená. Epicharij vykladač tri písmená našiel a zobralo sa ich dvadsaťštyri. Po mnohých rokoch Dionýz Gramatik našiel šesť dvojhlasných. Potom druhý päť, iný tri číslice. A tak mnohí za mnohé letá sotva našli tridsať písmen. Potom keď mnoho liet minulo, božím rozkazom našlo sa sedemdesiat mužov, ktorí preložili bibliu zo židovského na grécky jazyk. Ale sloviensky, je jediný svätý Konštantín, nazývaný Cyril, i písmená utvoril i knihy preložil, v málo rokoch, a však oni mnohí a za mnohé roky, sedem z nich písmená zostavilo a sedemdesiati preložili Písmo. Preto slovienske písmená sú svätejšie a ctihodnejšie, lebo ich vytvoril svätý muž, a však grécke Heléni – pohani.

8. Akže niekto povie, že ich nezostavil dobre, pretože ich ešte opravujú, odpoveď povieme týmto: aj grécke tak isto mnoho ráz boli opravovali, Akyla i Simmach, a potom iní mnohí, lebo lepšie je neskoršie tvoriť ako prvý raz vytvoriť.

9. Sú aj iné odpovede, ktoré inde povieme, ale teraz niet času. Taký um, bratia, Boh daroval Slovienom. Ktorému sláva i česť, a moc teraz i vždycky i na veky vekov Amiň.

OVĚČKA 6

BOHÁČ A LAZÁR

BOHÁČ A LAZÁR

Jedného dňa Isus rozprával svojim učeníkom tento príbeh.

Bol raz jeden bohatý človek. Obliekal sa do purpuru, býval vo veľkom dome a jedával lahodné pokrmy od výmyslu sveta. Pri jeho bráne žobrák, ktorý sa volal

líhal Lazár.

Poprosil ho len o omrvinky z jeho jedla. No boháč sa na Lazára nechcel ani pozrieť, lebo bol špinavý a chorý. Len jeho psy sa k Lazárovi priblížili a lízali mu vrede. Keď žobrák umrel, anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona. Zomrel aj boháč a pochovali ho.

A keď v pekle v mukách pozdvihol oči, zďaleka videl Abraháma a Lazára v jeho lone. I zvolal: „Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou a pošli Lazára, nech si namočí aspoň koniec prsta vo vode a zvlaží mi jazyk. Som hrozne smädný!“ Abrahám mu odpovedal: „Synu, spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár iba zlé. A predsa si sa nad ním nikdy nezľutoval.“

VYSVETLENIE PODOBENSTVA

Isus príbeh objasnil: „Nekonaajte teda ako ten sebecký boháč. Poučil sa prineskoro. Buďte ako Lazár - muž čistého srdca. Hoci na zemi nemal nič, získal Božie kráľovstvo.“

Ǻ ǻ	a
Б б	b
В в	v
Г г	h
Д д	d
Ѣ ѣ	e, je
Ж ж	ž
З з	z
И и	i, ji (j)
І і	i, ji
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
О о	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
У у, Ѹ ѹ	u
Ф ф	f
Х х	ch
Ѡ ѡ	o, ó
Ѣ ѣ	ot
Ц ц	c
Ч ч	č
Ш ш	š
Щ щ	šč
Ъ Ѹ	—
Ы ѹ	ruské y, poľské y
Ь Ѷ	—
Ѣ ѣ	i
Ю ю	ju
Ѡ ѡ	ja
Ѣ ѣ	ja, a
Ѣ ѣ	ks
Ѣ ѣ	ps
Ѣ ѣ	f, t
Ѣ ѣ	i(y), v, j

Učíme sa čítať a rozumieť CIRKEVNOSLOVANSKÝ JAZYK (CYRILIKU)

- Prečítaj si citát z Biblie a nauč sa ho naspamäť.

СѢ́АГѠ А́ПЛА ПА́УЛА

ПѢ́РВОЕ ПОСЛА́НІЕ КЪ КОРИ́НѠАНОМЪ

ВѢ́РЕНЪ ЖЕ ВѢ́Ъ, Ї́ЖЕ НЕ ѠСѢ́АВНѢЪ ВѢ́Ъ
 Ї́СХЪІ́ТНІА ПА́ЧЕ, Ё́ЖЕ МО́ЖЕТЕ, НО СОТВО́РНѢЪ СО
 Ї́СХЪІ́ЕМЪ І́ І́ЗБѢ́І́Е, І́АКѠ ВОЗМО́ЩНІА ВѢ́МЪ
 ПОНЕ́СТНІ.

*Boh je však verný. On nedopustí, aby ste boli skúšaní nad
 svoje sily, ale so skúškou dá aj východisko, aby ste ju
 vládali zniest.*

PRVÝ LIST KORINTĀNOM 10,13

Pane, žasnem nad tým,
 ako nás chrániš pred
 nebezpečenstvom, ktoré
 nevidíme. Prosím, ochráň
 ma pred pokušeniami,
 ktoré vidím, ale aj pred
 tými, ktoré nevidím.

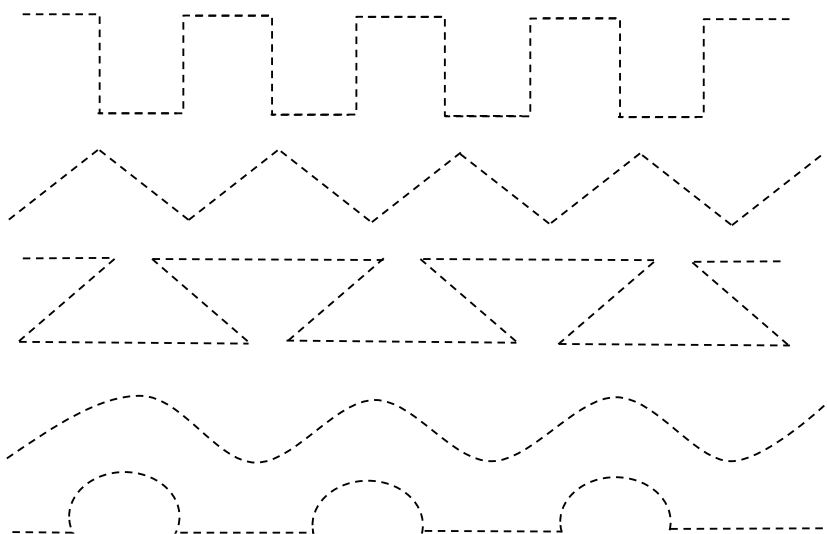
Úlohy pre škôlkarov

Boháč sa na Lazára nechcel ani pozrieť, lebo bol špinavý a chorý. Len jeho sa k Lazárovi priblížili a lízali mu vredy.

- Na vynechané miesto napíš zvieratá, ktoré lízali Lazárovi vredy. Vyfarbi správny obrázok a zakrúžkuj ich stopy. Vieš, komu patria ostatné stopy?

- Precvič si rúčku pomocou prerušovaných čiar a napíš správne meno chudobného muža. Začni od vyznačenej bodky.

L
A
Z
Á
R

- Jeden muž bol BOHATÝ a druhý CHUDOBNÝ. Tieto slová majú opačný význam. Pomenuj a spoj čiarou obrázky s opačným významom.

Úlohy pre školákov

- Nájdi rozdiely medzi obrázkami.

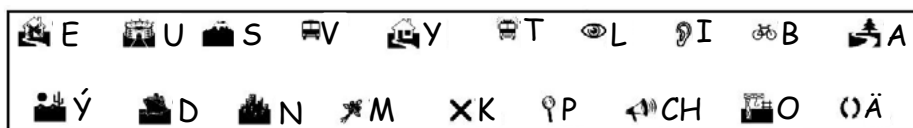
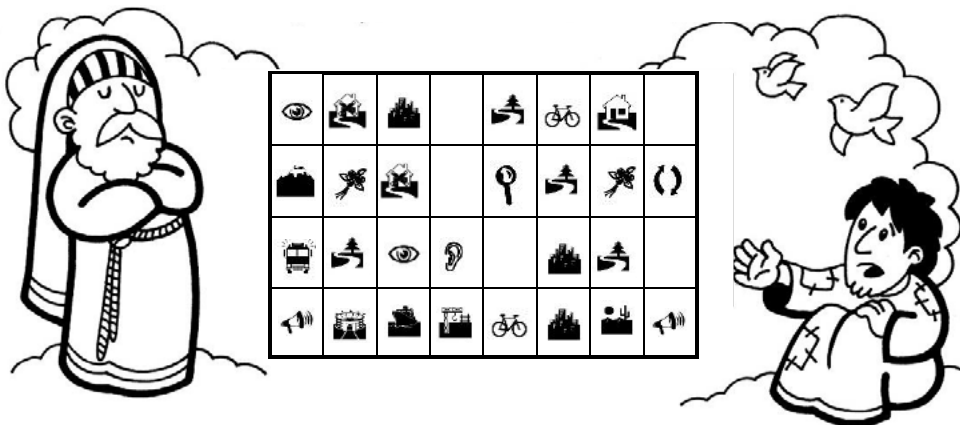
- Boháč mal takúto vlastnosť:

BOL S _ _ _ _ Y.

A ty by si mal byť podľa Isusových slov aký?

MÁŠ BYŤ Š _ _ _ _ Ý.

- Nahrad' symboly prislúchajúcimi písmenami. Prepíš a prečítaj slová apoštola Pavla v liste Galat'anom.

- Kto stál pri Lazárovi a rozprával sa s boháčom? Usporiadaj premiešané písmená.

A M H A
R Á B

SÚŤAŽ

Úloha pre škôlkarov

Vyfarbi obrázok a bublinku so slovami,
ktoré hovoril Lazár boháčovi.

Vypracovanie
pošli do 20.6.2021
na e-mail:
ovecka.istina@gmail.com
Napíš svoje meno, vek,
adresu a cirkevnú obec.

Úloha pre školákov

Po smrti prosil boháč Lazára, aby varoval jeho bratov, ktorí ešte
žijú na zemi. Nech sa aj oni neocitnú s ním na tom hroznom mieste.

Vyrieš úlohu. Výsledok ti prezradí, koľko bratov mal boháč.

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

Nálepky nalep do štvorčeka s číslom tak, aby platilo:

- mrak nie je na čísele 6
- kruh je na čísele 1
- srdce je medzi trojuholníkom a mesiacom
- slnko je na čísele 3

Vyfarbi číslo, na ktorom bude
nalepené srdce.
Toľko bratov mal boháč.

Výhercovia súťaže za māj:

Škôlkari: František(3) a Michaela(3) PCO Smolník

Školáci: Marína(12) a Pavla(8) PCO SNV

pripravila
diaconisa Natália

ROZHOVOR S MITR. PROT. PROF. THDR. MILANOM GERKOM, CSC., DUCHOVNÝM SPRÁVCOM PRAVOSLÁVNEJ CIRKEVNEJ OBCE ZÁVADKA, ARCIDEKANOM, REKTOROM PRAVOSLÁVNEHO KŇAZSKÉHO SEMINÁRA PU, TAJOMNÍKOM POSVÄTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKÝCH KRAJINÁCH A NA SLOVENSKU

Otče, aké boli Vaše duchovné začiatky, kto najviac formoval Vašu duchovnú cestu a bol pre Vás vzorom?

Vyrastal som v kresťanskej rodine v obci Ortuťová (okres Bardejov), kde všetci v dedine chodili spoločne do chrámu. Už od detstva som sa chcel stať duchovným. Moja mama sa rada modlila, nahlas čítala duchovnú literatúru a celá rodina ju so záujmom počúvala, čo sa nám postupne dostávalo do srdca. Dobrý vplyv na mňa mali aj otcovia duchovní, ktorí prichádzali slúžiť na našu farnosť. Keďže v tom čase farská budova nebola obývatelná, otcovia duchovní prot. Peter Stavrovský, prot. Július Pukan a o. Michal Petruš sa zvyčajne zdržiavali v našom dome a viedli s našou rodinou rozhovory na rôzne témy. To všetko ma zbližovalo s Cirkvou.

Ako si spomínate na svoje štúdiá? Po ukončení školy ste dlhodobo pôsobili práve na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove. Čo pre Vás znamenala a čím Vás naplňala táto práca?

Po absolvovaní Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove som ďalej študoval 3 roky v aspirantúre na Leningradskej duchovnej akadémii. Tam som sa hlbšie zoznámil s teológiou a duchovnosťou Ruskej pravoslávnej cirkvi a teológiou celkovo, so zameraním najmä na biblistiku. Prednášky významných ruských teológov ma uviedli do poznávania širších súvislostí teológie, duchovnosti a misie v Cirkvi. Hlbšie som pochopil aj podstatu ikonografie, cirkevnej architektúry, cirkevnej hudby v rôznych miestnych pravoslávnych cirkvách, ako aj rôzne pohľady na iné vierovyznania a poslanie pravoslavia vo svete. Po ukončení štúdia som bol kantorom v Katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove, v roku 1971 som nastúpil na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu ako odborný asistent a v roku 1972 som bol vysvätený na kňaza a stal som sa

správcom PCO Závadka, kde slúžim dodnes.

Na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte som začínal ako mladý asistent, a tak som mal blízko k mladým. Snažil som sa zapáliť mladých ľudí aj mimo pedagogickej činnosti. Vždy mi išlo o to, aby študenti poznali a milovali Cirkev a bytostne sa cítili jej súčasťou. Stál som pri zrode a formovaní Bratstva pravoslávnej mládeže v Československu, získaval som mnoho študentov pre štúdium na fakulte a aktívnu duchovenskú činnosť. Na fakulte som prednášal Starý Zákon, hebrejský jazyk a neskôr aj sociálnu prácu. V rokoch 1987 – 1994 som bol dekanom fakulty. Bolo to veľmi zložitá obdobie pre Cirkev i fakultu – prechod fakulty z ministerstva kultúry pod ministerstvo školstva, začlenenie fakulty do univerzity, odovzdanie budovy fakulty a zabezpečenie nových priestorov pre fakultu a seminár. Na fakulte som pôsobil na viacerých katedrách, najmä na Katedre základného bohoslovía a filozofie. Po vzniku študijného odboru Sociálna práca som bol vedúcim Katedry kresťanskej antropológie a sociálnej práce, venoval som sa tiež filantropii a charitatívnej práci. Bolo by veľmi dobré a osožné, aby mladí ľudia mali záujem študovať na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, aby sme udržali túto fakultu i seminár, ktoré sú jedinečné v strednej Európe.

„Zlatý, obetavý kňaz, ktorý má rád ľudí a žije pre svojho blížneho.“ – hovoria o Vás tí, ktorí Vás lepšie poznajú. Založili ste mnohé cirkevné obce, robili ste misiu a podporovali charitatívnu činnosť. Ktorá cirkevná obec je blízka Vášmu srdcu, kde sa stále rád vraciate počas ciest i v spomienkach?

Keďže som už 49 rokov duchovným správcom Pravoslávnej cirkevnej obce Závadka, tak mi je práve tá najbližšia. No blízke sú mi aj cirkevné obce Spišská Nová Ves, Smolník, Gelnica, Soboš, Stakčín, Mikulášova, Jedlinka, Ľubica, Telgárt, a ďalšie. Po roku 1994 s požehnaním vладыку Nikolaja som viedol pastoračiu presídlencov z Ukrajiny, ktorí sa vrátili na Slovensko. K týmto veriacim som sa prihovárал v ukrajinskom jazyku, čomu sa veľmi tešili, posväcoval som im domy, krstil ich, učil deti náboženstvo, sobášil. Spoločne sme hľadali bohoslužobné priestory a budovali cirkevné obce Brezová pod Bradlom, Bánovce nad Bebravou, Nová Baňa, Smolník, Holíč, Topoľčany, Hontianske Moravce, Ružomberok, pod ktoré spadali veriaci z okolitých miest a obcí ako Trenčín, Piešťany, Prievidza, Žitná Radiša, Dežerice, Vozokany, Podlužany, Nový Svet, Tvrdomestice, Zvolen, Detva, Revúca, a ďalšie. Pravidelne som bol na cestách a na tieto vzdialené cirkevné obce na strednom a západnom Slovensku som prichádzal skôr, aby som navštevoval rodiny veriacich. Viedli sme duchovné rozhovory a veriaci s ochotou a túžbou prichádzali na bohoslužby.

Otče, stále vediete aktívny, plodný pracovný život, prežili ste radostné i smutné chvíle, skúšky, i ťažkosti, ktoré prináša život. Čo Vás stále dokázalo nakopnúť, povzbudiť k aktívnemu životu? Aké vlastnosti potrebujú rozvíjať mladí kňazi a kresťania na ceste duchovného života, aby prinášali plody svojho snaženia?

Môžem povedať, že v živote ma nezastihlo nič také, čo by ma zložilo. Čím ťažšia situácia vznikla, tým viac ma to aktivizovalo. Základom duchovného života človeka je modlitba. Keď sa modlíme, cítime Božiu prítomnosť. V dnešnom svete je

mnoho rozptýlení, ktoré nás vzdiaľujú od Boha. Modlitba je naším dýchaním, vnáša spokojnosť, vyrovnanosť a silu do života. Keď robíme niečo dôležité a v modlitbe komunikujeme s Bohom, cítime Jeho prítomnosť, spoluprácu a istotu. A tak modlitbou budujeme základ spokojného života. Keď konáme všetko spolu s Bohom, dopadne to dobre, no majme stále na pamäti, aby cez sme po tom, čo zožneme úspech, nezabúdali, že jeho základom je Božie požehnanie. Zaujímam sa o nové trendy, nové veci, výzvy. V aktuálnej dobe je potrebné vedieť využívať aj technológie, ktoré sú nám dostupné. Bohoslužby, online prenosy cez internet, prostredníctvom ktorých je možné udržať modlitebné spoločenstvo a kontakt s veriacimi sú prínosom v duchovnom živote. No pravý duchovný život potrebuje najmä živé fyzické spoločenstvo. Lebo v tomto spoločenstve vo sviatosti Eucharistie je priamo prítomný Christos. „Ducha neuhášajte“, hovorí Sväté Písmo, preto máme spoločne hľadať spôsoby, ako zlepšiť našu pastoračnú a misijnú prácu. Dnešní ľudia ľahko odchádzajú od Boha, a preto necítia Božiu prítomnosť a pomoc. Tam, kde rodina žije duchovne, tam i deti rozmýšľajú cirkevne a chrám a modlitba sa pre nich stávajú samozrejmosťou, neoddeliteľnou súčasťou ich pravého domova. Keď nebudeme posilňovať modlitbu u detí, tak mladí sa stanú tými, čím ich krími svet. Keď zachováme modlitbu, máme nádej, že sme na správnej ceste.

Ktorá udalosť, príbeh zo Svätého Písma alebo zo života svätých je pre Vás najväčším posilnením počas každého dňa?

Pre mňa je veľmi zaujímavý rozhovor Isusa Christa so ženou Samaritánkou pri studni. Christos prichádza, pokojne sa s ňou rozpráva, a tak ju nadchne, že k Nemu privádza celé mesto. Takto obyčajná žena, ktorá žije na okraji spoločnosti, sa stáva hlásateľkou Christovej blahej zvesti. Je pozoruhodné, že Christos sa rozprával len s jedinou ženou a bolo to na osoh mnohým. Pre nás všetkých je to výzva, poslanie, aby sme šírili Božie slovo. Všetci kresťania majú byť hlásateľmi Božieho slova. Nie je pravda, že kázať pre malú skupinku ľudí sa neoplatí, lebo na tomto príklade vidíme, že je osožné kázať čo i len pre jedného veriaceho. To je cesta ku spásu, k večnému životu.

Milý otče, čo by ste rád zaželali, odkázali mladým ľuďom, pracovníkom Istiny a jej čitateľom?

Chcem sa poďakovať redaktorom Istiny za všetko, čo robia. Články sú veľmi pekné, človek sa pozastaví nad mnohým a chytí ho to za srdce. Ďakujem Bohu a teším sa, že máme takýchto dobrých pracovníkov v Cirkvi, kde sa tiež prejavuje aktivita Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku. Je dôležité, aby mládež aktívne žila, aby sa stretávala, spoznávala. Ak budeme mať dobré duchovné spoločenstvo mladých, potom nájdeme i úlohy, ako pomôcť starším, núdznym. Bude sa nám ľahšie vykonávať kresťanské milosrdenstvo a filantropia. V takýchto dobrých duchovných spoločenstvách vznikajú pekné priateľstvá i dobré manželstvá. Kresťanská rodina je totiž základom dobrej výchovy, a tým máme perspektívu, že naši potomkovia budú zapojení do služby v Cirkvi.

Za rozhovor ďakuje Eva Kahancová

SVÄTITEĽ A NOVOMUČENÍK JERMOGEN (DOLGANOV), BISKUP TOBOLSKÝ A SIBÍRSKY (16. 6. / 29. 6.)

Svätiteľ Jermogen, svetským menom Georgij Efremovič Dolganov po skončení svojho štúdia na základnej škole pokračoval rozširovať svoje poznanie na duchovnom seminári. Neskôr absolvoval aj náročné maturitné skúšky na gymnáziu v meste Ananživ, a potom vyštudoval fakultu práva na Novorossijskej univerzite v Odeze. Takisto prešiel viacerými kurzmi matematickej fakulty a dochádzal aj na lekcie Historicko-filologickej univerzity. V štúdiu pokračoval na Petrohradskej duchovnej akadémii, kde prijal mníšsky postrih s menom Jermogen a 15. marca 1892 sa stal jeromonachom. Akadémiu zakončil v roku 1893 s titulom kandidát bohoslovía. Potom bol vymenovaný za inšpektora a následne za rektora na Tbiliskom duchovnom seminári. V tom čase mu bol udelený titul archimandritu. Rozhodol sa ísť v šľapajach misionárov a odísť medzi obyvateľov žijúcich vo vzdialených oblastiach na východe Ruska.

Dňa 14. januára 1901 bol otec Jermogen v chráme Kazanskej Matky Božej v Petrohrade rukopoložený na biskupa volského, vikára Saratovskej eparchie, a roku 1903 bol ustanovený za biskupa v meste Saratovsk. Jeho archijerejská služba sa vyznačovala prejavmi neochvejného a plamenného ducha kresťanstva, pri ktorej boli dosiahnuté misijné úspechy a ktorú vladyka veľmi prácne a vytrvalo rozvíjal. Po bohoslužbách organizoval náboženské čítania a besedy.

Navštevoval cirkevné obce celej eparchie a slúžil tu s veľkou zbožnosťou, bážňou a modlitebným odhodlaním, pričom veriaci vždy pocitovali veľkú duchov-

nú radosť. Svätý Ján Kronštadtský predpovedal sv. Jermogenovi jeho mučenícky koniec v liste, ktorý mu napísal v roku 1906: „*Ste v duchovnom zápase, v boji. Hospodin otvára nebo rovnako, ako archidiakonovi Štefanovi a žehná aj Vám.*“

Koncom roka 1911 bol vyslaný do Bieloruska, do Žirovického monastiera. Príčinou bol jeho razantne odmietavý vzťah k osobe Rasputina. Situácia biskupa v nemilosti bola v monastieri ťažká. Tu mu nedovoľovali príliš často slúžiť, a keď mu to bolo dovolené, tak bola často prehliadaná jeho archijerejská hodnosť. Inokedy mu zase úplne zakazovali opúšťať monastier. Jermogen sa veľmi strachoval o budúcnosť svojej krajiny a so slzami hovoril: „*Prichádza, ach, už prichádza, deviata vlna, ktorá zničí a zmetie všetku hnilobu, všetku tú starinu, stane sa niečo strašné, mrazí sa krv, cára zahubí, cára zahubí, celkom iste ho zahubí.*“

Neskôr previezli vladyku do Moskovskej eparchie, kde bol ustanovený

na biskupskú katedru v Tobolsku. Založil zvláštny vojenský oddiel pri Bratstve Jána a Dimitrija. Veľmi svedomito sa staral o vojakov. V nepokojnej dobe vladyka vyzýval svoju cirkevnú pastvu, aby nesklonila kolená pred modlami revolúcie, ale naďalej bojovala. Keď sa vladyka Jermogen zdržiaval na biskupskej katedre Tobolskej eparchie, požehnal, aby im bola prinesená k ich úteche Abalacká ikona Matky Božej. Nová politická moc sa usilovne pripravovala k uväzneniu neoblomného biskupa, avšak Jermogen sa ničoho nebál. Hovoril: *„Ja od nich milosť ani zľutovanie neočakávam, oni ma zabijú a je isté, že ma budú mučiť; ja som však pripravený, som pripravený hoci aj hneď teraz. Nebojím sa o seba, nie kvôli sebe trúchlim, ale mám strach o ostatných ľudí a o to, čo s nimi urobia.“*

Nakoniec ho polícia zatkla a uväznila. Vladyka bol uväznený v jekaterinburskej väznici, kde sa usilovne modlil. V jednom z listov, ktoré sa mu podarilo odoslať, napísal svojej pastve, obracajúc sa k nej s bážňou a láskou: *„Nezarmucujte*

sa kvôli môjmu uväzneniu. To je moja duchovná škola. Sláva Bohu, ktorý mi dáva toľko múdrych a blahodarných skúšok, teda mne, ktorému je to všetko veľmi potrebné, všetkých tých veľmi prísnych mier, ktoré potom pôsobia na môj vnútorný duchovný svet... Týmito otrasmi (medzi životom a smrťou) sa posilňuje a utvrdzuje v duši spasiteľná bázeň Božia.“ Vladyka bol takto vo väzení zadržiavaný niekoľko mesiacov. Čoskoro na to bol prevezený do mesta Ťumeň, kde bol potom loďou prevezený do dediny Pokrovskoje. Večer, dňa 15. júna, keď boli duchovní premiestnení z jednej lode na druhú, ticho povedal vladyka kormidelníkovi druhej lodi: *„Odovzdajte, prosím, všetkým môj odkaz, aby sa za mňa pomodlili k Bohu.“* Okolo polnoci z 15. na 16. júna ho boľševici vyviedli na palubu lode Oka, priviazali k nemu dva veľké žulové kamene a hodili ho do rieky Tury. Vladyka sa do posledného okamihu neustále modlil. Keď mu jeho vrahovia priväzovali kamene, on ich mierne prežehnal. Potom vladyku zviazali, a tak ho nemilosrdne zhodili do rieky. Čestné ostatky boli 3. júla vyplavené riekou na breh a boli nájdené miestnymi obyvateľmi dediny Usalka. Na nasledujúci deň boli uložené do zeme na mieste, kde pozostatky vladyku našli. Do hrobu uložili tiež kameň, ku ktorému bol priviazaný. Čoskoro boli ostatky svätiteľa vyzdvihnuté, odeté do archijerejského oblečenia a slávnostne pochované v krypte chrámu v Tobolsku. V novembri 1981 rozhodol archijerejský snem RPCZ o kanonizácii vladyku Jermogena ako „svätiteľa a novomučeníka“ a jeho pripočítaniu ku „Zboru svätých novomučeníkov a vyznávačov ruských.“

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com

Zuzana Sadilková

ZOSTÚPENIE SVÄTÉHO DUCHA – PÄŤDESIATNICA

Desiaty deň po nanebovstúpení a päťdesiaty deň po Christovom vzkriesení nadišla chvíľa, v ktorej mala miesto ďalšia významná udalosť – príchod, zostúpenie Svätého Ducha na apoštolov, ktoré znamenalo završenie spásy ľudského rodu. Toto Božie dielo spásy sa nám predstavilo v celej svojej sile a veľkosti. Mnoho exegétov správne nazýva tento deň „dňom zrodenia cirkvi“. Práve od tohto dňa, apoštoli i celá svätá Cirkev začali nebojácne svedčiť o Christovi a hlásať svetu veľké dielo Božej spásy, vykonané prostredníctvom smrti vteleného Syna Božieho Isusa Christa a Jeho slávneho zmŕtvychvstania.

Práca apoštolov bola veľmi náročná a nebezpečná. Christos ich na to upozornil slovami: „*Posielam vás ako ovce medzi vlkov*“ (Mt 10-16). Isus Christos krátko pred vystúpením na nebo prisľúbil svojim učeníkom, že im pošle Svätého Ducha, aby ich posilňoval v ich apoštolskej službe. Apoštoli žili v modlitbe a čakali na splnenie sľubu. V ich blízkosti žila a modlila sa Presväta Bohorodička i ďalší ľudia, ktorí nasledovali Christa.

Päťdesiaty deň po Christovom zmŕtvychvstání, keď boli všetci zhromaždení v jednom dome v Jeruzaleme, zrazu bolo počuť z neba zvuk, ako keď fúka silný vietor, a naplnil celý dom. Malé plamienky sa usadili na každom z nich. Bol to Svätý Duch, ktorý ich naplnil svojou blahodťou.

Päťdesiaty deň po Christovom zmŕtvychvstání, keď boli všetci zhromaždení v jednom dome v Jeruzaleme, zrazu bolo počuť z neba zvuk, ako keď fúka silný vietor, a naplnil celý dom. Malé plamienky sa usadili na každom z nich. Bol to Svätý Duch, ktorý ich naplnil svojou blahodťou.

V ten deň boli v Jeruzaleme ľudia zo všetkých končín sveta: z Perzie, Ázie, Ríma, Kréty, Mezopotámie, Judska, Kappadokie, Egypta. Zvuk, ktorý bolo počuť, ich prilákal k domu, kde boli zhromaždení Christovi učeníci. Všetci zostali prekvapení, keď každý z nich počul apoštolov rozprávať vo svojom rodnom jazyku.

Zostúpením Svätého Ducha v podobe „ohnivých jazykov“ Cirkev, Christovo telo, získava hypostázu, pretože Svätý Duch ju zostavuje do bohoľudského tela Isusa Christa. Svätý Duch jej dal ducha a život. On urobil z chudobných tiberiadských rybárov múdrych učiteľov sveta, osvietil a osvecuje kazateľov evanjeliových slov, ustanovuje,

posilňuje a obdarúva blahodateľnou kňazov Cirkvi. On uskutočňuje a naplňuje sväté tajiny a posväcuje veriacich. On, Svätý Duch, robí Cirkev Christovým telom, svätynou spásy a večným Božím kráľovstvom. Učeníci sú v deň Päťdesiatnice pokrstení Svätým Duchom cez ohnivé jazyky a nevysloviteľne cítia jednotu spoločenstva a lásky s Isusom Christom i s prvými kresťanmi.

Prostredníctvom kázania Petra a ostatných apoštolov uverili mnohí prítomní v Christa a dali sa pokrstiť. Od tej chvíle začali nový život. Dňom zostúpenia Svätého Ducha sa začína história Cirkvi. V tento deň je v každom chráme zelená výzdoba, zelené vetvičky stromov a aj kňaz má oblečené zelené bohoslužobné rúcho. Zelená farba symbolizuje Svätého Ducha. Zostúpenie Svätého Ducha, ktoré sa nazýva Päťdesiatnica, je v Cirkvi jedným z najväčších sviatkov. V tento sviatok veriaci kresťania spievajú tropár Požehnaný si Christe Bože náš (Blahosloven jesi Christe Bože náš).

Na večernej bohoslužbe kňaz číta modlitby k Svätému Duchu, počas ktorých spolu s veriacimi kľáči na kolenách.

Vyliatie Ducha Svätého je porovnateľné do určitej miery k pokore Christa v tom zmysle, že ako písal svätý apoštol Pavol: „*Isus Christos ... ponížil sa a bol poslušný do smrti, a to až do smrti na Kríži*“ (Filipským 2,8). To možno povedať o pokore Ducha Svätého, ktorý nám hriešnikom poskytuje milosť, keď na nás schádza skrze sv. tajinu Myropomazania a dáva nám Božiu milosť, aby doplnil čokoľvek, čo nám chýba, aby cez modlitbu, pôst, rozjímanie a službu všetkému stvoreniu, ktoré to potrebuje na zemi, sme mohli prijať pozvanie Isusa Christa, aby sme naplnili Jeho vôľu, čo je tiež vôľa Nebeského Otca a zmenili sme tento svet na jeho pôvodný účel a obraz podľa plánu a zámeru Najsvätejšej Trojice.

Deň Zostúpenia Svätého Ducha považuje Pravoslávna cirkev za deň svojho zrodu, lebo práve vtedy vzniklo v Jeruzaleme takmer pred dvetisíc rokmi prvé spoločenstvo veriacich, prvá cirkevná obec tých, ktorí uverili v Christa ako Božieho Syna a svojho Spasiteľa.

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje:

Prot. Štefan Pružinský – Skutky svätých apoštolov

<https://www.pravoslavnekrestanstvo.sk/katechezy/patdesiatnica-2/>

<https://drevo-info.ru/articles/23223.html>

https://azbyka.ru/otechnik/Aleksandr_Mileant/prazdnik-svjatoj-troitsy-den-soshestviya-svjatogo-duha-na-apostolov/

SVÄTÉ PRIJÍMANIE - LIEK NESMRTEL'NOSTI

Popredný teológ a hierarcha Srbskej pravoslávnej cirkvi, báčsky episkop Dr. Irinej (Bulovič) v knihe vysvetľuje, prečo je treba počas pandémie podávať v chrámoch sv. Prijímanie bežným spôsobom. Tému rozoberá z teologického, historického, eschatologického, liturgického, vedeckého a biblického pohľadu. Zároveň udáva množstvo príkladov zo životov svätých aj bežných kňazov.

Názov: Sväté Prijímanie - Liek nesmrteľnosti

Autor: Dr. Irinej, episkop báčsky

Počet strán: 64

Formát: A5

Väzba: pevná

ISBN: 978-80-555-2700-0

Jazyk: slovenský

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove,
Pravoslávna bohoslovecká fakulta

Vydanie: prvé, 2021

Anotácia: Pandémia koronavírusu zmenila fungovanie našich životov v mnohých ohľadoch a podstatne sa dotkla aj fungovania Cirkvi. Vyvolala otázky, o ktorých by sa nám nesnívalo ani v tom najhoršom sne.

Tieto otázky sa netýkajú len zákazu návštev chrámov, dovoleného počtu ľudí v chráme, bozkávania ikon, či hygienických opatrení počas účasti na bohoslužbách. Začalo sa pochybovať o tých najsvätejších, duchovne najintímnejších a spásonosných prejavoch našej viery. Medzi ne patrí v prvom rade svätá Eucharistia. Komu by pred marcom 2020 napadlo tvrdiť, že sa veriaci počas sv. Prijímania môže nejako nakaziť? Komu by napadlo prestať používať jednu svätú lyžicu a namiesto lentiónu na utieranie úst obrúsky a podobne? Tieto a podobné otázky sa dotkli nielen Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, ale aj na celom svete. Musí ich riešiť aj Rímskokatolícka cirkev latinského, ale predovšetkým byzantského obradu.

Odpovede na tieto otázky veľmi jasne dáva významný episkop Srbskej pravoslávnej cirkvi, jeden z najlepších pravoslávnych teológov, duchovný syn svätého Justína Čelijského (Popoviča), báčsky vладыka Dr. Irinej (Bulovič) v knihe, ktorú držíte v rukách.

Napísal ju počas prvej vlny pandémie v jari 2020 a po jej vydaní Srbská pravoslávna cirkev prestala mať problém so spôsobom Prijímania veriacich v chrámoch, aj keď sa tam taktiež objavovali rôzne názory, prístupy a prax spojená s touto otázkou.

Krátkym zhrnutím obsahu knihy je, že sv. Eucharistia je liekom nesmrteľnosti

a v žiadnom prípade nie je a ani nemôže byť zdrojom nákazy. Akékoľvek zahrávanie sa so spôsobom podávania Eucharistie, aby sa eliminovalo možné šírenie vírusov, je prejavom neviery a pokúšaním Boha. Pre tých, ktorým toto konštatovanie nestačí, vladyka Irinej precízne a fundovane objasňuje z rôznych pohľadov (teologického, historického, eschatologického, liturgického, vedeckého a biblického), prečo je tomu tak. Uvádza dôkazy a príklady, kedy by sa za normálnych okolností človek mohol nakaziť, ale v súvislosti so sv. Eucharistiou sa tak nestalo.

Túto publikáciu sme plánovali do slovenského jazyka preložiť už krátko po jej vydaní v Srbsku, ale vzhľadom na pokojné leto sme si mysleli, že je problém s koronavírusom zažehnaný. Keďže sme sa však hlboko mýlili a teraz už vidíme, že u nás máme veľké rozpory vo veci spôsobu podávania Eucharistie, rozhodli sme sa poprosiť vladyku Irineja o požehnanie preložiť jeho knihu do slovenského jazyka a vydať ju nielen pre pravoslávnych, ale pre všetkých duchovných a veriacich, ktorí sa zaujímajú o význam sv. Prijímania v Cirkvi. Pri preklade tohto krátkeho, ale obsahovo veľmi plného skúmania sme sa často nadchli príkladmi, ktoré v ňom autor uvádza a ktoré, veríme, povzbudia k pevnejšej viere aj Vás, milí čitatelia.

O autorovi: Jeho Preosvätenosť Dr. Irinej je bábšským episkopom so sídlom v Novom Sade (Vojvodina, Srbsko), významným pravoslávny teológom, hovorcom Srbskej pravoslávnej cirkvi, polyglotom, prednášateľom a bývalým dekanom na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Belehrade (Srbsko) a človeka s encyklopedickými vedomosťami. Je autorom mnohých bohosloveckých, vedeckých a spoločenských textov, ako aj početných prekladov.

Je duchovným otcom súčasného srbského patriarchu Porfírija a duchovným synom sv. prepodobného Justína Čelijského (Popoviča). Svoje hlboké duchovné skúsenosti čerpal aj od mnohých mníchov a starcov zo Svätej Hory Athos, napríklad od sv. Porfírija Kavsokalivitu, ktorý ho počas štúdia a 10 ročného pobytu v aj duchovné viedol, sv. Paisija Svätohorca a mnohých ďalších, ktorých mená dnes krásia cirkevný kalendár. Považujú ho za hierarchu, ktorý si rovnako váži všetky miestne pravoslávne Cirkvi a tradície a zasadzuje sa za svätootcovské a kánonické princípy. Dbal však na to, aby vo všetkých otázkach boli hlavné nie litery zákona, ale duch Evanjelia. Pre našu miestnu Pravoslávnu cirkev učinil tento archijerej mnoho. Počnúc obhajovaním Jej práv, darovaním nespočetnej duchovnej literatúry, cez podporu študentov, až po túto skromnú publikáciu, ktorá, dúfame, pomôže správne, svätootcovsky a v duchu svätej Tradície zorientovať sa všetkým nám aj v otázke spôsobu udeľovania sv. Prijímania.

Knihu si môžete zakúpiť na: www.duchovne-knihy.sk, v skriptárni PBF PU v Prešove alebo v redakcii časopisu Istina.

VYROBTE SI KVETINOVÝ VENIEC

Leto prináša veľa možností trávenia voľného času v prírode. Lúky sú plné kvetov a je to čas, kedy sa pletú kvetinové vence. Pekným kvetinovým vencom môžete ozdobiť aj ikony. Dnes vám ukážem základný postup, ktorý by mohol zvládnuť každý.

ČO BUDETE POTREBOVAŤ:

Kvety, nožnice na strihanie kvetov, stužku (10-15 cm).

POSTUP:

- Na veniec môžete zvoliť ľubovoľný druh kvetov. Najznámejší je veniec z púpavy.*
- Budete potrebovať púpavy s dlhými stonkami. Množstvo kvetov závisí od požadovanej veľkosti venca.
- Začnete tým, že si zvolíte rovnú a najdlhšiu púpavu. Tento kvet bude tzv. vodiaci.
- K vodiacemu kvetu priložíte ďalší kvet, ktorého stonku oviniete okolo vodiacej púpavy.
- Kvety, ktoré ovijate okolo vodiacej púpavy ukladajte blízko seba, aby sa dotýkali ich hlavičky.
- Ak sa vám podarilo urobiť veniec dostatočnej dĺžky, obidva konce môžete spojiť stužkou.

**Púpavu v priebehu júna nájdete pravdepodobne už iba odkvitnutú. Ja som článok písal začiatkom mája a vtedy ešte kvitla. Môžete však použiť iný kvet alebo ozdobnú trávku, ktorú nájdete na lúke...*

Alex Bromberger

PS: postup výroby si môžete pozrieť na fotografiách na poslednej farebnej strane. Na nižšom obrázku detail zapletenia.

CHUTNÝ BANÁNOVÝ CHLEBÍK

Ingrediencie: 100 g jemných ovsených vločiek, 200 g špaldovej múky, pol lyžičky perníkového korenia, pol lyžičky kypriaceho prášku do pečiva, 5 zrelých banánov, 100 ml sirupu (javorový alebo podľa vlastného výberu), 70 g horkej čokolády.

Postup: V mise zmiešame ovsené vločky, špaldovú múku, perníkové korenie a kypriaci prášok. Do mixéra vložíme len 4 banány (1 si zatiaľ odložíme), pridáme sirup a rozmixujeme. Banánovú zmes prilejeme do misy, dôkladne všetko spolu premiešame a pridáme kúsky rozlámanej čokolády. Hotové cesto nalejeme do formy na chlebík vystlanej papierom na pečenie. Banán, ktorý nám zostal, rozkrojíme po dĺžke a ľahko ho vtlačíme zhora do cesta. Pečieme v rúre vyhriatej na 190 stupňov cca 45-50 min. Banánový chlebík necháme vychladnúť, a potom môžeme papkať. :-)

FRIKADELKY

Ingrediencie: olej, červená cibuľa nakrájaná na kocky, nahrubo nastrúhaná mrkva, mletá červená paprika, mleté čierne korenie, pretlačený cesnak, soľ, 2 konzervy červenej fazule, hrnček ryže, sójové mlieko, hladká múka, pasírované paradajky, provensálske bylinky, zelerová vňať, zemiaky.

Postup: Na oleji mierne restujeme cibuľku, približne 2-3 minúty, pridáme mrkvu, premiešame a krátko podusíme. Vložíme do veľkého hrnca, pridáme 2 lyžičky mletej červenej papriky, mleté čierne korenie, pretlačený cesnak a soľ. V mixéri jemne (nie úplne) rozmixujeme 2 konzervy červených fazuliek. Pridáme do hrnca spolu s uvarenou ryžou a všetko premiešame. V rajničke zohrejeme 250 ml sójového mlieka. Na panvici si spravíme zápražku z oleja a hladkej múky, premiešame, pridáme horúce sójové mlieko, rýchlo zamiešame a osolíme. Dno zapekacej misy potrieme olejom a pridáme hrubšiu vrstvu pasírovaných paradajok. Ochutíme provensálskymi bylinkami. Zo zmesi surovín vo veľkom hrnci formujeme väčšie guľky. Ukladáme do zapekacej misy vedľa seba. Zalejeme pripravenou zálievkou zo sójového mlieka. Zapečieme. Osviežime nasekanou zelerovou vňaťou. Podávame so zemiakovou prílohou.

OBSAH

Príbeh s o. Jánom Novákom.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Život mladého človeka.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pravoslávie vo svete.....	11
Pramene.....	13
Ovečka.....	15
Rozhovory.....	23
Novodobí svätí.....	26
Liturgické okienko.....	28
Duchovná knižnica.....	30
Tvorivé dielne.....	32
Pôstna kuchárka.....	33

Jaroslava Žáková
redaktorka

*...a každý mesiac uvidíte iného
z nás, tvorcov Vašej Istiny:-)*

Obálka: Ferko a Miška, PCO Smolník

Strana 2: Istinkáči na trangáči, PCO Ľubica

Strana 35: Fotopostup - Tvorivé dielne, str. 32.

Strana 36: Pozvánka na tábor Ichtys

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Alex Bromberger, Jana Gubová, Daniel Havaj, David Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapralová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Natália Spišáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová, Jaroslava Žáková, Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Jana Gubová, Anna Pružinská

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVI/2021. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK9283300000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: máj 2021

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

